

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Zdeňka Kühna a Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **M. B.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Dušní 907/10, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort**, se sídlem Křižíkova 12, Praha 8, proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 10. 2015, čj. KRPA-433573-19/ČJ-2015-000022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 12. 2015, čj. 4 A 93/2015-38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 3400 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím rozhodla o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění dle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, na dobu 30 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] Rozhodnutí o správním vyhoštění na dobu 1 roku s dobou vycestování stanovenou na 10 dnů nabylo právní moci dne 10. 3. 2015. Desetidenní lhůta k vycestování běžela od 11. 3. 2015 do 20. 3. 2015, kdy žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žalobu, která má podle § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců odkladný účinek. Tím došlo ke stavení lhůty k vycestování. Do dne podání žaloby uplynulo z lhůty k vycestování 9 dnů. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 5. 6. 2015, čj. 2 A 24/2015-32, nabyt právní moci dne 10. 7. 2015. Běh lhůty k vycestování proto od 11. 7. 2015 pokračoval, přičemž desetidenní lhůta uplynula téhož dne. Ode dne 12. 7. 2015 žalobce pobýval na území České republiky neoprávněně, jelikož ve stanovené době nevycestoval, čímž jednal v rozporu s vydaným rozhodnutím o správním vyhoštění.

II. Řízení před krajským soudem

[3] Žalobu proti rozhodnutí žalované o zajištění žalobce městský soud zamítl. Dle názoru městského soudu se žalovaná dostatečně vypořádala s námitkou nevyužití zvláštních opatření vůči žalobci. Správní orgán zhodnotil své zkušenosti s předešlým jednáním žalobce, jestliže po uložení správního vyhoštění z území České republiky nevycestoval. Správní orgán dospěl k závěru, že žalobce měl dostatečnou lhůtu k dobrovolnému vycestování z území České republiky. Této možnosti však nevyužil a v rozporu s vydaným rozhodnutím o správním vyhoštění zde dále pobýval. V tomto jednání lze spatřovat riziko, že žalobce nebude nadále respektovat rozhodnutí orgánů žalované. Uložení zvláštních opatření za účelem vycestování proto městský soud ve shodě s žalovanou považoval za neúčelné.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. V ní tvrdil, že byl zajištěn nezákonně, a namísto zajištění měla být aplikována zvláštní opatření za účelem vycestování. Uvedl, že výkon rozhodnutí o správním vyhoštění úmyslně nemařil, jelikož byl svým zástupcem (obecným zmocněncem) nesprávně poučen o tom, že podání kasační stížnosti ve věci vyhoštění má odkladný účinek. Stěžovatel měl za to, že jeho nevědomost o neoprávněnosti pobytu na území České republiky má zásadní vliv na posouzení nutnosti jeho zajištění.

[5] Stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2014, čj. 9 Azs 192/2014-29, z něhož vyvozoval, že nevycestoval-li cizinec po vykonatelnosti rozhodnutí o správním vyhoštění, je aplikace zvláštních opatření za účelem jeho zajištění vyloučena zásadně, nikoliv však bezvýjimečně. Případ stěžovatele představuje právě takovou výjimku, jelikož se spoléhal na odkladný účinek kasační stížnosti, o čemž byl mylně informován svým zástupcem. Pokud by stěžovatel věděl o tom, že o odkladný účinek kasační stížnosti je třeba požádat, bezesporu by tak učinil. Byl přesvědčen, že se

pokračování

dopustil zcela ojedinělého - a navíc nevědomého - nerespektování rozhodnutí o správním vyhoštění, a trval na tom, že v jeho případě se vyznačuje natolik specifickými rysy, že se v žádném případě nelze domnívat, že by pobyt stěžovatele na svobodě mohl jakkoliv ohrozit výkon správního vyhoštění či spolupráci při jeho realizaci. Dle přesvědčení stěžovatele případné pochybení jeho zástupce sice nemůže mít vliv na legalitu jeho pobytu na území České republiky, je však *„důležitým momentem hodnocení eventuality obrožení výkonu správního vyhoštění pobyt stěžovatele na svobodě.“*

[6] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil.

[7] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

IV. Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou a řádně zastoupenou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] K námitce stěžovatele, dle níž žalovaná měla využít zvláštních opatření vůči stěžovateli (§ 123b zákona o pobytu cizinců) namísto jeho zajištění, Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem konstatuje, že žalovaná řádně a dostatečně zhodnotila všechny okolnosti, pro které nebylo možno zvláštní opatření vůči stěžovateli použít. Vycházela ze svých zkušeností s předešlým jednáním stěžovatele – ten po uložení správního vyhoštění z území České republiky nevycestoval, nýbrž zde v rozporu s uvedeným rozhodnutím nadále pobýval.

[11] Namítá-li stěžovatel nesprávné právní posouzení možnosti uložení zvláštního opatření žalovanou, resp. městským soudem, lze s ním souhlasit v obecných východiscích ohledně toho, jak je třeba přistupovat k institutu zajištění (požadavek mimořádnosti užití institutu zajištění a z toho vyplývající požadavky na jeho náležité odůvodnění). Nejvyšší správní soud však nepřisvědčil tvrzení, že žalovaná a městský soud pochybily při aplikaci těchto obecných východisek na posuzovanou věc.

[12] K zajištění cizince lze přistoupit za kumulativního naplnění podmínek uvedených v § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Jednou ze zákonných podmínek je skutečnost, že *„nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování.“* Právní úprava tak sleduje,

aby v souvislosti se správním vyhoštěním bylo využíváno co nejméně invazivní opatření směřující vůči cizinci.

[13] Jak však poznamenal Nejvyšší správní soud již ve svém rozsudku ze dne 16. 11. 2011, čj. 5 As 59/2011-64, *„zajištění cizince musí být vyhrazeno pro případy, kdy skutečně nelze zajistit výkon správního vyhoštění jinými prostředky, například uložením zvláštního opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Není však pravdou, že by policie musela vždy nejdříve přistoupit k uložení zvláštního opatření a teprve v případě neúspěchu by mohla cizince zajistit. Takový výklad by vedl v důsledku často ke zmaření výkonu správního vyhoštění. I když by totiž bylo zřejmé, že se cizinec bude snažit vyhnout vycestování z České republiky, policie by mu nejdříve uložila zvláštní opatření, a poté, co by zjistila, že zvláštní opatření nevedlo ke kýženému cíli, neboť cizinec se začal skrývat nebo odcestoval do jiného státu, mohl by již být výkon správního vyhoštění zmařen a k zajištění cizince by vůbec nemohlo být přistoupeno. Z tohoto důvodu také zákon o pobytu cizinců v § 123b odst. 3 stanoví, že policie zkoumá, zda uložením zvláštního opatření nehrozí výkon správního vyhoštění.“*

[14] Na tomto místě je též vhodné odkázat na rozsudek téhož soudu ze dne 18. 7. 2013, čj. 9 As 52/2013-34, dle kterého: *„Volba mírnějších opatření než je zajištění cizince, mezi něž lze např. řadit již zmíněné zvláštní opatření za účelem vycestování cizince, je vázána na předpoklad, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že neexistuje důvodná obava, že se nebude vyhýbat případnému výkonu správního vyhoštění. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec bude případný výkon správního vyhoštění mařit, nelze dle § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců přistoupit ke zvláštnímu opatření za účelem vycestování cizince. Při hodnocení toho, zda uložením zvláštního opatření nebude zmařen výkon správního vyhoštění, je možno lišit situace, kdy je s cizincem teprve vedeno řízení o správním vyhoštění, a situace, kdy již cizinci bylo správní vyhoštění pravomocně uloženo, přičemž cizinec území České republiky neopustil, ačkoli k tomu byl na základě rozhodnutí o vyhoštění povinen. Zatímco v prvním zmíněném případě není zcela jisté, že správní vyhoštění bude vůbec uloženo a správní orgán hodnotí z informací o dosavadním jednání cizince, zda není dáno nebezpečí, že výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění bude mařen ze strany cizince, ve druhém zmíněném případě je situace odlišná v tom smyslu, že již existují konkrétní poznatky o tom, jakým způsobem se cizinec postavil ke své povinnosti opustit území na základě rozhodnutí o správním vyhoštění.“*

[15] Stejně jako v případě, kterého se týkalo citované rozhodnutí, se i v nyní projednávané věci jedná o situaci popsanou na druhém místě, tj. stav, kdy bylo pravomocně uloženo správní vyhoštění a kdy stěžovatel neopustil území v době, kdy tak měl učinit.

[16] V daném případě tak mohla žalovaná při hodnocení dostatečnosti tzv. zvláštního opatření za účelem zajištění cizince vycházet z konkrétních poznatků vypovídajících o tom, jak se stěžovatel staví k pravomocnému rozhodnutí o jeho vyhoštění, u něhož již uplynula lhůta k vycestování, jelikož takovými poznatky sama disponovala. Žalovaná ve svém rozhodnutí zdůraznila, že stěžovatel dobrovolně nerespektoval povinnost uloženou mu rozhodnutím o správním vyhoštění, s čímž se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

pokračování

[17] Není rozhodné, zda stěžovatel jednal v rozporu s rozhodnutím vědomě či nevědomě. Zákon o pobytu cizinců nerozlišuje formu zavinění, jež zahrnuje skutečnost (ne)oprávněnosti pobytu na území České republiky. Jedná se o tzv. odpovědnost objektivní, bez ohledu na zavinění. Nejvyšší správní soud tudíž souhlasí se závěry městského soudu, že stěžovatelem tvrzená nevědomost jej v žádném případě nezabavuje odpovědnosti. Neoprávněného pobytu se dopustil bez ohledu na to, že byl dle nyní uplatněného tvrzení přesvědčen o legalitě svého pobytu na území České republiky.

[18] Nejvyšší správní soud plně souhlasí s posouzením městského soudu i žalované, že by uložení zvláštních opatření za účelem vyhoštění bylo v posuzovaném případě neúčelné. Nejvyšší správní soud nezpochybňuje argumentaci stěžovatele v tom smyslu, že mohou existovat určité výjimečné případy, kdy i přes nevycestování cizince po vykonatelnosti rozhodnutí o správním vyhoštění nemusí být aplikace zvláštních opatření za účelem jeho zajištění vyloučena, nicméně v dané věci se o takový případ nejedná.

[19] Nad rámec uvedeného doplňuje Nejvyšší správní soud, že kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. 6. 2015, čj. 2 A 24/2015-32, ve věci vyhoštění stěžovatele, byla rozsudkem ze dne 17. 2. 2016, čj. 8 Azs 120/2015-85, zamítnuta.

V. Závěr a náklady řízení

[20] Kasační námitky uplatněné stěžovatelem nebyly Nejvyšším správním soudem shledány důvodnými a ani z přezkumu dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., který Nejvyšší správní soud provádí z úřední povinnosti, nevyplynul důvod pro zrušení napadeného rozsudku krajského soudu. Kasační stížnost stěžovatele byla proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. větou poslední zamítnuta.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, které by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[22] Ustanovenému advokátovi se dle § 35 odst. 8 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování 3 100 Kč za jeden úkon právní služby (sepsání kasační stížnosti) a paušální náhrada hotových výdajů 300 Kč, celkem částka 3 400 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. března 2016

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu